

ÍSZEVEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.702/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - dr. Ádám Sándor ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2017. június 7. napján kelt 5.P.20.525/2016/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Felhívja az alperest, hogy hivatalos lelet készítésének terhe mellett 8 napon belül rójon le fellebbezésére további 1016 (ezertizenhat) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2008. május 13. napján **(kölcsonszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsonszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 2 281 000Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az (gpjmű frg.rszm.-a)(gpjmű frg.rszm.-a) frsz-ú, OPEL Astra Classic 1.6 Sedan típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsonszerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat száma)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

IV.7. pont: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsonszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására az eredeti feltétekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

IV.9. pont: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsonszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

VI.1. pont: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - a Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi

jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg."

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg az alperes javára opciós szerződést kötöttek a kölcsönösszegeből megvásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette.

Az opciós szerződés 7. pontjában a felek rögzítették: „a hitelező az e megállapodás szerint alapított vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a jelen megállapodás 1. pontjában hivatkozott kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá, ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül."

A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont).

A felperes módosított keresetében az **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú gépjármű törzskönyvének kiadására kérte kötelezni az alperest, emellett kérte az opciós szerződés 4. pontja, továbbá az Üsz. IV.7. pontja mint jogszabályba ütköző szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítását. Keresete indokaként előadta, az opciós szerződésben rögzített vételi jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő eltelt anélkül, hogy az alperes e jogával élt volna, így az alperes köteles részére a törzskönyvet kiadni. Az opciós szerződés 4. és az Üsz. IV.7. pontját érintő érvénytelenségi keresetét illetően kifejtette, e feltételek az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. § (2) bekezdésében foglaltak megkerülését célozzák, mert az ott megjelölt időtartamot jogellenesen meghosszabbítják.

Álláspontja alátámasztásául hivatkozott a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében foglaltakra.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítéka, ezért mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani az Üsz. IV.9. pontja alapján, amíg a felperes nem teljesíti valamennyi fizetési kötelezettségét. Állította, hogy a felperesnek jelenleg is áll fenn tartozása. Az atipikus biztosítéki jelleg alátámasztásaként utalt az Üsz. VI.3. pontjában foglaltakra is. Vitatta az opciós jog megszűnését, álláspontja szerint az opciós szerződés 4. pontjában foglaltakat nem önállóan, hanem a többi szerződéses rendelkezéssel, így az opciós szerződés 7. pontjában foglaltakkal együttesen kell értelmezni, ami azt jelenti, hogy az opciós jog ún. zárt opció, amelynek gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő a kielégítési jog megnyíltától, azaz a szerződés azonnali hatályú felmondásától kezdődik.

Utalt arra, nem ért egyet a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontjával, azt kifejtett érvei alapján okszerűtlennek minősítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest az **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, OPEL Astra Classic 1.6 Sedan típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Álláspontja szerint a feleknek az a megállapodása, hogy az adósnak 5 év elteltével felhívásra újabb opciót kell adnia, önmagában nem jogellenes, mert ez nem a kikötött opció meghosszabbítása, hanem jognyilatkozat adására vonatkozó kötelezettség-vállalás. Jelen esetben azonban ennek nem tulajdonított jelentőséget, mert az alperes nem hívta fel a felperest ilyen tartalmú jognyilatkozat megtételére. Az alperesnek a zárt opcióra való hivatkozását illetően utalt az opciós szerződés 4. pontjában foglaltakra, amelyből következően a vételi jog gyakorlására

vonatkozó 5 éves határidőt a szerződés aláírásától kell számítani azzal, hogy a szerződés legfeljebb addig maradhat hatályban, ameddig a kölcsönszerződésből eredően az adósnak tartozása áll fenn.

Nem fogadta el az alperesnek azt a hivatkozását sem, hogy a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Álláspontja szerint az Üsz. 29. pontja elsődleges biztosítékként határozza meg az opciót, másodlagos biztosítékként pedig további fedezet nyújtására kötelezheti a hitelező az adóst, amely fogalmak azonban nem azonosak. A fedezet vagyoni érték, amelynek terhére a hitelező kielégítést nyerhet, a törzskönyv birtoklásából pedig ez értelemszerűen nem következik, az csupán elősegítheti az adós fizetési hajlandóságát, fedezetként azonban nem értelmezhető.

Kifejtette, az Üsz. IV.9. pontja alapján sem tekinthető a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítékának, ez a rendelkezés ugyanis - annak tartalma szerint - azt jelenti, hogy ha a szerződés az adós teljesítése következtében hamarabb megszűnik, mint az azt biztosító mellékkötelezettségek határideje lejárna, akkor a hitelezőnek már nincs önálló jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Megállapította, hogy jelen esetben a vételi jog gyakorlására biztosított 5 éves határidő eltelt, az opció megszűnt, így az alperes köteles kiadni a törzskönyvet.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását. Változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját. Utalt arra, az Üsz. X. fejezetében írtak szerint az elsődleges biztosíték az opció, a törzskönyv birtokban tartása pedig egy ettől független, újabb, önálló biztosítéka a kölcsönszerződésnek. A törzskönyv átadásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellege alátámasztására hivatkozott az Üsz. VI.1. pontjára, amely egyértelművé teszi, hogy a felek a vételi jogot az elidegenítési és terhelési tilalommal kívánták biztosítani, ezért került az bejegyzésre a törzskönyvbe. Hangsúlyozta, az Üsz. IV.9. pontja egyértelmű rendelkezést tartalmaz, amely szerint a törzskönyvet csak akkor köteles kiadni, ha a felperes már valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette, ez a rendelkezés pedig akkor is irányadó, ha a kikötött opció időtartama eltelt, vagy a kölcsönszerződés megszüntetésre került.

Kiemelte, a felperesnek a kölcsönszerződésből eredően még áll fenn tartozása, ennek alátámasztására folyószámla-egyeztetőt csatolt. Fenntartotta a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletével kapcsolatban az elsőfokú eljárásban kifejtett érveit.

Vitatta az elsőfokú ítélet perköltség viselésre vonatkozó rendelkezését is. Hangsúlyozta, a felperes keresete csupán részben bizonyult megalapozottnak, a megállapítás iránti keresetét az elsőfokú bíróság elutasította, így a pernyertesség-pervesztesség aránya közel azonos, ami miatt nem kötelezhető perköltség viselésére.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékaként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. A0 z opciós szerződés 4. pontja alapján az alperes vételi jogát a szerződéskötéstől számított 5 éven belül gyakorolhatta. Ez az öt éves időtartam 2012. május 13. napján letelt, s miután0 maga az alperes sem állította, hogy eddig az időpontig gyakorolta volna a vételi jogát, e jogra alapítottna a továbbiakban nem tarthatja magánál a törzskönyvet.

Az Üsz. alperes által hivatkozott IV.9. pontja - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi jog megszűnt.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Nem ért egyet az ítéletábla az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítéletábla mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Alaptalanul támadja az alperes a perköltség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezést. Az elsőfokú bíróság önálló kereseti kérelemnek tekintette az opciós szerződés 4. és 7. pontja, valamint az Üsz. IV/7. pontja érvénytelenségének megállapítása iránti felperesi hivatkozásokat, ezzel szemben azok a törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelem indokainak tekinthetők, miután a felperes ezzel kívánta alátámasztani a törzskönyv kiadása iránti keresete megalapozottságát. Ez utóbbi kereseti kérelemnek az elsőfokú bíróság - a már kifejtettek szerint helyesen - helyt adott, így az alperes köteles a felperes ezzel összefüggésben keletkezett perköltségének a viselésére, amelynek összegét az elsőfokú bíróság helytállóan határozta meg, annak leszállítása, avagy mellőzése nem indokolt.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperest fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes - jogi képviselével összefüggésben felmerült - másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét - négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódóan 48 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket rótt le, amelyet a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles. Az alperes ugyanakkor fellebbezésében kifogásolta az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését is, azt kérte mellőzni (12 700 Ft), amely önálló fellebbezési kérelemnek minősül. E fellebbezési kérelmére azonban nem rótt le másodfokú eljárási illetéket, ezért az ítéltábla kötelezte az alperest hivatalos lelet készítésének terhével az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 73/A. § (3) bekezdése alapján az Itv. 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése szerint megállapított 1016 Ft fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Szeged, 2018. január 16.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró